

TEBLİĞ NASIL YAZILIR?¹

1. NEREDEN BAŞLAMALI?

Konu Tespiti:

İlk önce bir konu tespit edilmelidir. Konu tespitinde araştırmacının ilgilerini, yeteneklerini, eksikliklerini, çalışma alanını ve kaynaklara ulaşma imkânlarını göz önünde bulundurması gerekir. Konu belirlenirken mutlaka sınırlarının da belirlenmesi gerekir. Örneğin çalışma alanı ile ilgili dönem, şahıs, problem, konu, bölge, şehir, kavram vb. şeklinde bir sınırlama yapılabilir.

Daha önce çalışılmış konulardan mümkün olduğunca uzak durmak gerekir.

Daha önce konunun herhangi bir akademik araştırma da çalışılıp çalışılmadığını öğrenmek için şu adreslere bakılabilir: www.isam.org.tr (makaleler ve tezler veri tabanları), www.yok.gov.tr (ulusal tez merkezi), www.dergipark.gov.tr vb.

2. KONU TESPİTİNDEN SONRA NE YAPMALI?

Konuyu tespit edip sınırlarını belirledikten sonra konu ile ilgili ulaşabileceğiniz ve okuyup anlayabileceğiniz dillerde **kaynak** olup olmadığını iyice araştırmak gerekir.

Kaynak varsa o konu ile ilgili **söylenecek sözünüz** var mı? Varsa buna **ihtiyaç** var mı?

Kaynaklar araştırılırken öncelikle klasikten kendi zamanımıza doğru kronolojik bir sıra takip edilmelidir. Araştırmada kaynak gösterilirken de bu kronolojik sıraya özen gösterilmelidir. Klasik kaynaklarımız varken modern zamanda yazılmış kaynaklardan daha çok istifade edilmemelidir. Bu tavsiye, yeni fikirlere, son dönemde yazılmış makale, tez ve kitaplara bakılmamalı şeklinde anlaşılmalıdır. Klasik kaynaklarımızın çağdaş araştırmacılar tarafından nasıl yorumlandığına da bakmak gerekir. Ancak ilk elden kaynaklar bizim her zaman birincil kaynağımız olmalıdır.

3. KAYNAKLARIMIZI BELİRLEDİKTEN SONRA NE YAPMALI?

Planlama

Tebliğ, makale vb. yazım sürecinin en önemli safhalarından biri de iyi bir planlamadır. Herhangi bir araştırma aşamasında plansız yola çıkmak büyük bir şehirde belirlediğiniz adresinize navigasyonsuz gitmeye benzer. Planınız yol haritanızdır. Ve ayrıntılı olması gerekir. Konunun hangi yönleri ele alınacaksa bunların ana ve tali başlıklar şeklinde önceden yazılması ve kısaca tezlerin veya kitapların içindekiler kısmına benzer bir şekilde detaylandırılması son derece önemlidir. Plan esnek olmalı yeni bulguların ışığında sürekli güncellenebilir olmalıdır. Başlıklar hüküm bildiren türden olmamalıdır.

¹ Buradaki bilgiler Şaban Öz'ün *Araştırma Yöntem ve Teknikleri* adlı kitabından faydalanılarak hazırlanmıştır. (Neva Yay., İstanbul, 2015). Daha ayrıntılı bilgi için bu kitabın I. ve II. Bölümlerine bakılmalıdır.

4. PLANLAMADAN SONRA NE

YAPMALI? Not Alarak Kaynakları

Taramak

Belirlenen kaynaklar büyük bir dikkatle okunmalı gerekli görülen yerlerde (sizin planınızın içindeki başlıklara uygun olan bilgiler) notlar alınmalıdır. Bu notlar aynı ebatlarda fişlerin üzerine yazılabildiği gibi bilgisayara da yazılabilir. Notlarınızı yazarken mutlaka hangi kaynaktan alındığı da cilt, sayfa vb. ile birlikte yazılmalıdır. Çünkü tebliğin yazım aşamasında bu kaynakların tam künye ile beraber dipnotta ve kaynakçada yazılması gerekir.

5. KAYNAK TARAMASINDAN SONRA NE

YAPMALI? Yazma Süreci

Kaynaklarımızı taradıktan sonra tebliğimizi yazma sürecine geçebiliriz. Yazım aşamasında daha önce belirlediğimiz başlıklara uygun notlarımızı, fişlerimizi vb. dokümanlarımızı masamızın üzerinde yayıp bilgileri harmanlamamız gerekir.

Yazım süreci önce zihinde başlamalıdır.

Yazarken imlâ kurallarına özen gösterilmelidir. İmlâ kuralları ile ilgili olarak Türk Dil Kurumu'nun internet sitesine veya imlâ kılavuzuna bakılabilir.

Doğrudan veya dolaylı yollardan aldığımız bilgilerin kaynağının dipnotta mutlaka gösterilmesi gerekir. Aksi durumda intihal yapmış oluruz. İntihalin bilimsel hırsızlık demek olduğunu da unutmayın. Bu da büyük bir suçtur. Bu duruma düşmemek için bir kaynaktan aynı ifadeleri alıntılamişsak “.....” şeklinde tırnak işaretini kullanıp aktarmak ve dipnotta da kaynağın künyesini yazmak gerekir. Veya bir yazarın yorumunu, düşüncesini kendi cümlelerimizle aktarmışsak yine de dipnotta kaynağı belirtmek gerekir.

Çeşitli kaynaklardan bilgileri aktarmakla yetinmemek, konu ile ilgili kanaatimizi de keskin olmayan ifadelerle belirtmek gerekir. Örneğin ... *değerlendirilebilir, düşünülebilir, ifade edilebilir, olduğu kanaatindeyiz* (ben dili yerine biz dilinin tercih edilmesi gerekir), şeklinde kanaatimizi ortaya koyabiliriz.

Tebliğinizin konusu ile ilgili zihninizde bir çerçeve oluştuysa bununla ilgili bir özet yazılması ve sempozyumun ilgili adresine gönderilmesi gerekir. Bu özeti 250 - 350 kelime aralığında yazılması tavsiye edilir. Bu özette genellikle tebliğinizde ele alacağınız konunun ana çerçevesi ile ulaşmayı hedeflediğiniz sonuca yer vermeniz beklenir. Başka bir tabirle problemi ortaya koyup çözüm önerinizi sunmanız beklenir.